

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 35.520/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 22 mei 2003 door de Minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties, belast met Middenstand, verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 oktober 1998 tot uitvoering van Hoofdstuk I van Titel II van de programmawet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap", heeft op 27 mei 2003 het volgende advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 35.520/1

DE LA SECTION DE LEGISLATION
DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques, chargé des Classes moyennes, le 22 mai 2003, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 21 octobre 1998 portant exécution du Chapitre Ier du Titre II de la loi-programme du 10 février 1998 pour la promotion de l'entreprise indépendante", a donné le 27 mai 2003 l'avis suivant :

Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het spoedeisende karakter van de adviesaanvraag gemotiveerd door

"de omstandigheid dat de bepalingen van dit besluit zo spoedig mogelijk zouden worden bekendgemaakt om het informeren van het publiek en het opleiden van de medewerkers van de erkende ondernemingsloketten te verzekeren teneinde de volledige doeltreffendheid te waarborgen van de start van de erkende ondernemingsloketten op 1 juli 2003, in overeenstemming met het koninklijk besluit van 15 mei 2003 en dat een latere inwerkingtreding van dit besluit de werking van de openbare diensten en de inwerkingtreding en de verdere ontwikkeling van de Kruispuntbank van Ondernemingen, modernisering van het handelsregister en oprichting van erkende ondernemingsloketten zou schaden, gelet op de gehele samenhang van het project".

*
* *

De afdeling wetgeving heeft zich met toepassing van het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, in hoofdzaak beperkt tot "het onderzoek van de rechtsgrond, van de bevoegdheid van de steller van de handeling, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan".

*
* *

VOORAFGAANDE OPMERKING

Rekening houdend met het tijdstip waarop dit advies gegeven wordt, vestigt de Raad van State de aandacht op het feit dat, wegens het ontslag van de regering, de bevoegdheid van deze laatste beperkt is tot het afhandelen van de lopende zaken. Dit advies wordt evenwel gegeven zonder dat wordt nagegaan of dit ontwerp in die beperkte bevoegdheid kan worden ingepast, aangezien de afdeling wetgeving geen

.../...

kennis heeft van het geheel van de feitelijke gegevens welke de regering in aanmerking kan nemen als zij te oordelen heeft of het vaststellen of wijzigen van een verordening noodzakelijk is.

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

1. Het om advies voorgelegde ontwerpbesluit past het koninklijk besluit van 21 oktober 1998 tot uitvoering van Hoofdstuk I van Titel II van de programmawet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap aan in het licht van het bepaalde in de wet van 16 januari 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen, tot modernisering van het handelsregister, tot oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen. Daarnaast worden een aantal bepalingen gewijzigd uit het genoemde koninklijk besluit die betrekking hebben op het bewijs van de basiskennis van het bedrijfsbeheer en van de beroepsbekwaamheid, en op de procedure van bewijslevering en van controle op de aanwezigheid van die ondernemingsvaardigheden.

2. Rechtsgrond daartoe wordt gezocht in titel II, hoofdstuk I, van de programmawet van 10 februari 1998 ¹ en in de artikelen 43, eerste lid, 2°, en 44 van de wet van 16 januari 2003. Globaal genomen kan het ontworpen besluit rechtsgrond vinden in die bepalingen. Wel moet voor sommige bepalingen uit het ontwerp bij afwezigheid van een uitdrukkelijke delegatiebepaling, bijkomend een beroep worden gedaan op de in artikel 108 van de Grondwet vervatte uitvoeringsbevoegdheid van de Koning.

¹Die wet werd recentelijk gewijzigd bij de wet van 11 mei 2003. Die laatste wet is op de datum waarop dit advies wordt gegeven, nog niet bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Het besluit dat thans in ontwerpvorm voorligt, zal niet kunnen worden bekendgemaakt vóór de bekendmaking van die wet, nu de wijzigingen welke die wet heeft aangebracht niet irrelevant zijn ten aanzien van de ontworpen bepalingen.

3. Enkele bepalingen uit het ontwerp vergen evenwel een afzonderlijk onderzoek.

3.1. Het ontworpen artikel 9 (artikel 6 van het ontwerp), dat betrekking heeft op het bewijs van de ondernemersvaardigheden door een ander persoon dan het zelfstandig ondernemingshoofd, en op het bewijs van die vaardigheden door een rechtspersoon, staat op een aantal punten op gespannen voet met de artikelen 4 en 5 van de programmawet van 10 februari 1998.

Krachtens artikel 4, § 2, eerste lid, van de programmawet van 10 februari 1998 is aan de verplichting om te beschikken over de basiskennis van het bedrijfsbeheer voldaan wanneer het bewijs van die kennis wordt geleverd door het zelfstandig ondernemingshoofd, door zijn echtgenoot of de wettelijk samenwonende, of door de partner met wie hij minstens zes maanden samenwoont of door de natuurlijke persoon die het dagelijks bestuur daadwerkelijk uitoefent. Het bewijs van het samenwonen moet blijken uit het Rijksregister van de natuurlijke personen.

Als de betrokken activiteit wordt uitgeoefend door een rechtspersoon, kan het bewijs van de basiskennis van het bedrijfsbeheer krachtens artikel 4, § 2, tweede lid, van die wet worden geleverd door de natuurlijke persoon die daarin het dagelijks bestuur daadwerkelijk uitoefent, of die het dagelijks bestuur uitoefent in een ander rechtspersoon die de eerste rechtspersoon bestuurt.

Het bewijs van de nodige beroepsbekwaamheid kan krachtens artikel 5, § 2, eerste lid, van de programmawet van 10 februari 1998 worden geleverd door het zelfstandig ondernemingshoofd, door zijn echtgenoot of de wettelijke samenwonende, of door de partner waarmee hij minstens zes maanden samenwoont, of door de natuurlijke persoon die "de dagelijkse technische leiding van de onderneming of van de beroepsactiviteit waarvoor beroepsbekwaamheid is vastgesteld, daadwerkelijk uitoefent". Ook hier wordt bepaald dat het bewijs van het samenwonen moet blijken uit het Rijksregister van de natuurlijke personen.

Als de betrokken beroepsactiviteit wordt uitgeoefend door een rechtspersoon, kan het bewijs van de nodige beroepsbekwaamheid krachtens artikel 5, § 2, tweede lid, van die wet worden geleverd door de natuurlijke persoon die daarin "de

dagelijkse technische leiding van de onderneming of van de beroepsactiviteit waarvoor beroepsbekwaamheid is vastgesteld, daadwerkelijk uitoefent".

Het ontworpen artikel 9, § 1, tweede lid, bepaalt dat het gegeven dat een persoon, buiten het geval van wettelijke samenwoning, gedurende de vereiste periode de "samenwonende partner" is van het zelfstandig ondernemingshoofd, wordt bewezen aan de hand van de bevolkingsregisters of aan de hand van het Rijksregister van de natuurlijke personen, terwijl de artikelen 4, § 2, eerste lid, en 5, § 2, eerste lid, van de programmawet van 10 februari 1998 enkel gewag maken van een vermelding in het Rijksregister van de natuurlijke personen als bewijsmiddel. Artikel 9, § 1, tweede lid, kan overigens in zijn geheel vervallen omdat het niet meer inhoudt dan een herhaling van het bepaalde in de genoemde wetsartikelen.

Krachtens het ontworpen artikel 9, § 1, derde lid, moet een "persoon die een of meer ondernemersvaardigheden bewijst als zelfstandige helper van het zelfstandig ondernemingshoofd, zonder diens echtgenoot, wettelijk samenwonende of samenwonende partner te zijn, (...) door ieder rechtsgeldig document of registratie bewijzen dat hij verwant is met het ondernemingshoofd in de eerste, (de) tweede of (de) derde graad".

De Raad van State, afdeling wetgeving, ziet niet welke de rechtsgrond is voor het opleggen van die laatste voorwaarde. Hetzelfde geldt voor het in het ontworpen artikel 9, § 1, vierde lid, opgenomen vereiste dat de persoon die één of meer ondernemingsvaardigheden bewijst zonder de echtgenoot, wettelijk samenwonende of samenwonende partner, noch de zelfstandige helper van het zelfstandig ondernemingshoofd te zijn, met het zelfstandig ondernemingshoofd moet zijn verbonden door een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur.

Ook met betrekking tot de rechtspersonen moet worden vastgesteld dat het ontworpen artikel 9, § 2, eerstens, op een aantal punten afwijkt van het bepaalde in de artikelen 4, § 2, tweede lid, en 5, § 2, tweede lid, van de programmawet van 10 februari 1998, en, tweedens, onvoldoende het onderscheid maakt tussen de personen die, voor de betrokken rechtspersoon, het bewijs leveren van de basiskennis van het bedrijfsbeheer, enerzijds, en van de beroepsbekwaamheid, anderzijds. Bovendien bevat het ontworpen artikel 9, § 2, een aantal (onvolkomen) parafraseringen van wettelijke

.../...

bepalingen, die niet alleen overbodig zijn, maar ook twijfel kunnen doen ontstaan omtrent de juridische aard van die bepalingen.

Conclusie moet derhalve zijn dat het ontworpen artikel 9 grondig zal dienen te worden herwerkt. Daarbij zal niet alleen aandacht dienen te worden besteed aan de conformiteit van de ontworpen bepalingen met inzonderheid de programmawet van 10 februari 1998, maar zal het artikel ook dienen te worden beperkt tot hetgeen noodzakelijk is voor de uitvoering van die wet.

3.2. Krachtens artikel 43, eerste lid, 2°, van de wet van 16 januari 2003 dienen de ondernemingsloketten "in de door de Koning bepaalde gevallen de voorwaarden (na te gaan) waaraan de handels- en ambachtsondernemingen moeten voldoen krachtens de bijzondere wetten en reglementen voor de uitoefening van de voorgenomen activiteiten van de handels- of ambachtsonderneming". Artikel 44, § 1, van die wet bepaalt evenwel dat de ondernemingsloketten "de inschrijvingsdossiers van handelsondernemingen, waarvoor ze in uitvoering van artikel 43, (eerste lid,) 2°, niet gemachtigd zijn zelf te beslissen omtrent de inschrijving, voorafgaandelijk (voorleggen) aan de hiertoe aangewezen dienst van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie" ². Krachtens artikel 44, § 2, van die wet dient die laatstgenoemde dienst dan een advies te verstrekken omtrent, enerzijds, de inschrijving in het handelsregister en, anderzijds, omtrent het vervuld zijn van de voorwaarden voor de toegang tot de voorgenomen activiteit.

Onduidelijk is evenwel wie over de in artikel 43, eerste lid, 2°, van de wet van 16 januari 2003 genoemde aangelegenheid beslist, en aan wie bijgevolg de betrokken dienst het in artikel 44 van die wet bedoelde advies dient te verlenen.

In de memorie van toelichting bij het ontwerp dat heeft geleid tot de wet van 16 januari 2003 wordt dienaangaande het volgende vooropgesteld ³ :

"De ondernemingsloketten zullen gemachtigd zijn om bij de inschrijving de beroepsbekwaamheden te beoordelen in functie van (...) vooraf bij koninklijk besluit vastgestelde voorschriften. Indien op het ogenblik van de aanvraag de inschrijving niet in dit kader kan aanvaard worden, dienen de

²Die bepaling was niet opgenomen in het aan de Raad van State, afdeling wetgeving, voorgelegde voorontwerp.

³Parl. St., Kamer, DOC 50 2058/001, 34-35.

ondernemingsloketten het inschrijvingsdossier over te maken aan de daartoe aangewezen dienst van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie.

Deze dienst zal vervolgens onderzoeken of het dossier aan alle voorwaarden voldoet, binnen een termijn van vijftien dagen na ontvangst van het volledig dossier.

Het ondernemingsloket zal de onderneming inschrijven indien zij binnen die termijn een positief advies krijgt ofwel geen advies heeft ontvangen binnen die termijn.

Bij negatief advies zal het ondernemingsloket de inschrijving moeten weigeren. Zij zal aan de onderneming het negatief advies meedelen."

Die aldus uitgetekende bevoegdheidsverdeling blijkt evenwel niet uit de tekst van de artikelen 43 en 44 van de wet van 16 januari 2003. Het verdient dan ook aanbeveling die artikelen in overeenstemming te brengen met de bedoeling van de wetgever, en dit vóór de inwerkingstelling van het ontworpen hoofdstuk VI van het koninklijk besluit van 21 oktober 1998. Bovendien wordt best aan de Koning uitdrukkelijk delegatie verleend om nadere procedureregels vast te stellen.

3.3. Onder voorbehoud dat die aanpassing wordt doorgevoerd, kunnen omtrent de ontworpen bepalingen onder artikel 9 van het ontwerp de volgende opmerkingen worden gemaakt.

3.3.1. Het ontworpen artikel 24, § 2, bepaalt dat de minister "met een bijzondere richtlijn, in de daarin aangewezen omstandigheden die betrekking hebben op de bepalingen van de K.M.O.-programmawet inzake de daadwerkelijke uitoefening van het dagelijks bestuur of de dagelijkse technische leiding, (kan bepalen) dat de beslissing (over de aanvraag tot inschrijving) in overeenstemming moet zijn met het voorafgaandelijk advies van de Federale Overheidsdienst".

Daargelaten de onduidelijke draagwijdte van die bepaling, moet worden opgemerkt dat de Koning de minister niet kan machtigen om afbreuk te doen aan de wettelijke bevoegdheidsomschrijving van de betrokken diensten.

Het ontworpen artikel 24, § 2, dient dan ook in ieder geval te vervallen.

.../...

3.3.2. In het ontworpen besluit kan niet worden afgeweken van termijnen die reeds in de wet zijn bepaald. In dit verband moet eraan worden herinnerd dat de bevoegde dienst van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie de betrokken onderneming en het betrokken ondernemingsloket op de hoogte moet brengen van de volledigheid van het dossier van zodra alle voor het onderzoek nodige documenten zijn aangekomen (artikel 44, § 2, tweede volzin, van de wet van 16 januari 2003).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

1. Conform hetgeen is opgemerkt over de rechtsgrond van het ontworpen besluit, dient aan de aanhef een lid te worden toegevoegd (dat het eerste lid wordt) waarin wordt gerefereerd aan artikel 108 van de Grondwet.

2. In het huidige eerste en derde lid van de aanhef (die het tweede en het derde lid worden) dient melding te worden gemaakt van de nog geldende wijzigingen die de daarin vermelde wet en koninklijk besluit hebben ondergaan.

Hetzelfde geldt, in voorkomend geval, met betrekking tot de bepalingen van het koninklijk besluit van 21 oktober 1998 die in het dispositief worden gewijzigd of vervangen.

Artikel 6

Er wordt met betrekking tot het ontworpen artikel 9 verwezen naar opmerking 3.1 van het onderdeel van dit advies betreffende de strekking en de rechtsgrond van het ontwerp.

Artikel 9

1. Er dient in het opschrift van het ontworpen hoofdstuk VI, alsmede in het ontworpen artikel 24, § 1, te worden verwezen naar het voorwerp van de erin bedoelde procedure, respectievelijk aanvraag.
2. Met betrekking tot het ontworpen artikel 24, § 2, wordt verwezen naar opmerking 3.2 van het onderdeel van dit advies betreffende de strekking en de rechtsgrond van het ontwerp.

Artikel 12

Artikel 12 wordt beter opgesplitst in twee artikelen waarin, enerzijds, de artikelen 76 tot 81 van de wet van 16 januari 2003, en, anderzijds, het besluit dat thans in ontwerpvorm voorligt, in werking worden gesteld.

Conformément à l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, le caractère urgent de la demande d'avis est motivé par

"de omstandigheid dat de bepalingen van dit besluit zo spoedig mogelijk zouden worden bekendgemaakt om het informeren van het publiek en het opleiden van de medewerkers van de erkende ondernemingsloketten te verzekeren teneinde de volledige doeltreffendheid te waarborgen van de start van de erkende ondernemingsloketten op 1 juli 2003, in overeenstemming met het koninklijk besluit van 15 mei 2003 en dat een latere inwerkingtreding van dit besluit de werking van de openbare diensten en de inwerkingtreding en de verdere ontwikkeling van de Kruispuntbank van Ondernemingen, modernisering van het handelsregister en oprichting van erkende ondernemingsloketten zou schaden, gelet op de gehele samenhang van het project".

*
* *

En application de l'article 84, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, la section de législation s'est limitée à "l'examen du fondement juridique, de la compétence de l'auteur de l'acte ainsi que de l'accomplissement des formalités prescrites".

*
* *

OBSERVATION PRELIMINAIRE

Compte tenu du moment où le présent avis est donné, le Conseil d'Etat attire l'attention sur le fait qu'en raison de la démission du gouvernement, la compétence de celui-ci se trouve limitée à l'expédition des affaires courantes. Le présent avis est toutefois donné sans qu'il soit examiné si le projet relève bien de la compétence ainsi limitée, la section de législation n'ayant pas connaissance de l'ensemble des éléments de fait que le gouvernement peut prendre en considération lorsqu'il doit apprécier la nécessité d'arrêter ou de modifier des dispositions réglementaires.

.../...

PORTEE ET FONDEMENT LEGAL DU PROJET

1. Le projet d'arrêté soumis pour avis adapte l'arrêté royal du 21 octobre 1998 portant exécution du Chapitre Ier du Titre II de la loi-programme du 10 février 1998 pour la promotion de l'entreprise indépendante en fonction des dispositions de la loi du 16 janvier 2003 portant création d'une Banque-Carrefour des Entreprises, modernisation du registre de commerce, création de guichets-entreprises agréés et portant diverses dispositions. En outre, il modifie certaines dispositions de l'arrêté royal susvisé qui ont trait à la preuve des connaissances de gestion de base et de la compétence professionnelle ainsi qu'à la procédure prévue pour l'administration de la preuve et pour le contrôle de la présence de ces capacités entrepreneuriales.

2. A cet effet, le projet recherche son fondement légal dans le titre II, chapitre premier, de la loi-programme du 10 février 1998 ¹ et dans les articles 43, alinéa 1er, 2°, et 44 de la loi du 16 janvier 2003. Globalement, l'arrêté en projet peut y puiser son fondement légal. En l'absence d'une délégation expresse, il convient toutefois, pour certaines dispositions du projet, de recourir en outre à la compétence d'exécution que l'article 108 de la Constitution confère au Roi.

3. Quelques dispositions du projet appellent toutefois un examen distinct.

3.1. L'article 9 en projet (article 6 du projet), qui concerne la preuve des capacités entrepreneuriales apportée par une personne autre que le chef d'entreprise indépendante et la preuve de ces capacités apportée par une personne morale, est contraire, sur certains points, aux articles 4 et 5 de la loi-programme du 10 février 1998.

1

Cette loi a récemment été modifiée par la loi du 11 mai 2003. A la date à laquelle le présent avis est donné, cette dernière n'a pas encore été publiée au Moniteur belge. L'arrêté dont le projet est actuellement à l'examen ne pourra pas être publié avant la publication de cette loi dès lors que les modifications que celle-ci a apportées ne sont pas sans pertinence à l'égard des dispositions en projet.

Selon l'article 4, § 2, alinéa 1er, de la loi-programme du 10 février 1998, il est satisfait à l'obligation de posséder les connaissances de gestion de base lorsque la preuve de ces connaissances est fournie par le chef d'entreprise indépendante, par son conjoint ou le cohabitant légal, ou par son partenaire avec lequel il cohabite depuis au moins six mois ou par la personne physique qui exerce effectivement la gestion journalière. La preuve de la cohabitation doit ressortir du Registre national des personnes physiques.

Si l'activité en question est exercée par une personne morale, la preuve des connaissances de gestion de base est fournie, selon l'article 4, § 2, alinéa 2, de cette loi, par la personne physique qui exerce effectivement la gestion journalière dans cette personne morale ou dans une autre personne morale qui exerce la gestion de la première personne morale.

Selon l'article 5, § 2, alinéa 1er, de la loi-programme du 10 février 1998, la preuve de la compétence professionnelle requise peut être fournie par le chef d'entreprise indépendante, par son conjoint ou le cohabitant légal, ou par son partenaire avec lequel il cohabite depuis au moins six mois ou par la personne physique qui "exerce effectivement la direction technique journalière de l'entreprise ou de l'activité professionnelle pour laquelle la compétence professionnelle est fixée". Cet article prévoit également que la preuve de la cohabitation doit ressortir du Registre national des personnes physiques.

Si l'activité professionnelle en question est exercée par une personne morale, la preuve de la compétence professionnelle requise est fournie, selon l'article 5, § 2, alinéa 2, de cette loi, par la personne physique qui y "exerce effectivement la direction technique journalière de l'entreprise ou de l'activité professionnelle pour laquelle la compétence professionnelle est fixée".

L'article 9, § 1er, alinéa 2, en projet, dispose que le fait qu'une personne, hormis le cas de la cohabitation légale, est, pendant le temps requis, le "partenaire" cohabitant du chef d'entreprise indépendante est démontré au moyen des registres de la population ou du Registre national des personnes physiques, alors que les articles 4, § 2, alinéa 1er, et 5, § 2, alinéa 1er, de la loi-programme du 10 février 1998 ne prévoient comme moyen de preuve qu'une mention au Registre national des personnes physiques. L'article 9, § 1er, alinéa 2, peut d'ailleurs être omis dans sa totalité, dès lors qu'il se limite à reproduire la règle énoncée dans les articles précités de la loi.

.../...

Selon l'article 9, § 1er, alinéa 3, en projet, une "personne attestant posséder une ou plusieurs capacités entrepreneuriales en qualité d'aidant indépendant du chef d'entreprise indépendant(e), sans être son conjoint, son cohabitant légal ou son partenaire cohabitant, doit apporter la preuve par tout document ou enregistrement valable en droit qu'il est le parent au premier, deuxième ou troisième degré du chef d'entreprise".

Le Conseil d'Etat, section de législation, n'aperçoit pas le fondement légal qui justifie l'imposition de cette dernière condition. Il en va de même de la condition énoncée à l'article 9, § 1er, alinéa 4, en projet, selon laquelle la personne attestant posséder une ou plusieurs capacités entrepreneuriales sans être ni le conjoint, le cohabitant légal ou le partenaire cohabitant, ni l'aidant indépendant du chef d'entreprise indépendante, doit être liée à ce chef d'entreprise par un contrat de travail à durée indéterminée.

En ce qui concerne les personnes morales également, il y a lieu de constater que, l'article 9, § 2, en projet, tout d'abord, s'écarte, sur certains points, de la règle énoncée aux articles 4, § 2, alinéa 2, et 5, § 2, alinéa 2, de la loi-programme du 10 février 1998, et qu'en outre, il ne fait pas suffisamment la distinction entre les personnes qui, pour la personne morale concernée, fournissent la preuve des connaissances de gestion de base, d'une part, et de la compétence professionnelle, d'autre part. Par ailleurs, l'article 9, § 2, en projet, comporte un certain nombre de paraphrases (incomplètes) de dispositions légales, qui non seulement sont superflues, mais créent également un doute quant à la nature juridique de ces dispositions.

Force est dès lors de conclure que l'article 9 en projet devra être remanié en profondeur. A cet égard, il ne faudra pas seulement être attentif à la conformité des dispositions en projet avec la loi-programme du 10 février 1998 en particulier, mais il faudra également limiter l'article aux aspects nécessaires à l'exécution de cette loi.

3.2. Selon l'article 43, alinéa 1er, 2°, de la loi du 16 janvier 2003, les guichets d'entreprises doivent "vérifier, dans les cas déterminés par le Roi, les conditions que les entreprises commerciales et artisanales doivent remplir en vertu des lois et règlements spéciaux pour l'exercice des activités envisagées par l'entreprise commerciale ou artisanale". Toutefois, l'article 44, § 1er, de cette loi dispose que, "pour ce qui est des entreprises commerciales pour lesquelles les guichets d'entreprises ne sont pas habilités à

.../...

décider seuls de l'inscription en exécution de l'article 43, (alinéa 1er,) 2°, ces derniers (soumettent) préalablement (...) les dossiers d'inscription au service désigné à cette fin au sein du Service public fédéral Economie, P.M.E., Classes moyennes et Energie" ². Selon l'article 44, § 2, de cette loi, ce dernier service doit dès lors rendre un avis sur, d'une part, l'inscription au registre de commerce et, d'autre part, sur la réalisation des conditions d'accès à l'activité envisagée.

Le texte n'indique cependant pas clairement qui statue sur la matière mentionnée à l'article 43, alinéa 1er, 2°, de la loi du 16 janvier 2003 ni par conséquent à qui le service concerné doit communiquer l'avis visé à l'article 44 de cette loi.

L'exposé des motifs qui accompagne le projet dont est issue la loi du 16 janvier 2003 précise ce qui suit à ce propos ³ :

"Dans le cadre de l'inscription, les guichets d'entreprises seront habilités à apprécier les aptitudes professionnelles sur la base de prescriptions fixées préalablement par arrêté royal. Si au moment de la demande, l'inscription ne peut être acceptée dans ce cadre, les guichets d'entreprises doivent communiquer le dossier d'inscription au service désigné à cette fin au sein du Service public fédéral de l'Économie, des PME, des Classes moyennes et de l'Energie.

Ce service vérifiera dans un deuxième temps dans un délai de quinze jours après réception du dossier complet si le dossier répond intégralement aux conditions fixées.

Le guichet d'entreprises inscrira l'entreprise si celle-ci fait l'objet d'un avis positif dans ce délai ou si aucun avis n'est rendu dans ce délai.

En cas d'avis négatif, le guichet d'entreprises devra refuser l'inscription. Il communiquera l'avis négatif à l'entreprise."

La répartition des compétences ainsi définie ne ressort toutefois pas de l'énoncé des articles 43 et 44 de la loi du 16 janvier 2003. Il est recommandé, dès lors, de

2

Cette disposition ne figurait pas dans l'avant-projet soumis au Conseil d'Etat, section de législation.

3

Doc. parl., Chambre, DOC 50 2058/001, 34-35.

mettre ces articles en concordance avec l'intention du législateur, et ce avant l'entrée en vigueur du chapitre VI de l'arrêté royal du 21 octobre 1998. En outre, il est préférable de conférer expressément au Roi le pouvoir de fixer les modalités de la procédure.

3.3. Sous réserve de cette adaptation, les dispositions en projet sous l'article 9 du projet appellent les observations suivantes.

3.3.1. L'article 24, § 2, en projet prévoit que le ministre "peut stipuler par une directive particulière, dans les circonstances y indiquées et qui se rapportent aux dispositions de la loi-programme P.M.E. relatives à l'exercice effectif de la gestion journalière ou de la direction technique journalière, que la décision (sur la demande d'inscription) doit être conforme à l'avis préalable du Service public fédéral".

Indépendamment de la portée imprécise de cette disposition, il faut relever que le Roi ne peut autoriser le ministre à modifier le champ de compétence des services concernés tel qu'il est défini par la loi.

Par conséquent, l'article 24, § 2, en projet doit en tout cas être supprimé.

3.3.2. L'arrêté en projet ne peut déroger aux délais déjà prévus par la loi. A ce propos, il y a lieu de rappeler que, dès réception de tous les documents nécessaires au traitement du dossier, le service compétent du Service public fédéral Economie, P.M.E., Classes moyennes et Energie doit notifier à l'entreprise concernée et au guichet d'entreprises concerné le caractère complet du dossier (article 44, § 2, deuxième phrase, de la loi du 16 janvier 2003).

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

1. Conformément à l'observation formulée à propos du fondement légal de l'arrêté en projet, il faut ajouter au préambule un alinéa (devenant l'alinéa 1er) qui fait référence à l'article 108 de la Constitution.

.../...

2. Les actuels premier et troisième alinéas du préambule (qui deviennent les deuxième et troisième alinéas) doivent faire état des modifications, encore en vigueur, qui ont été apportées à la loi et à l'arrêté royal qui y sont mentionnés.

Il en va de même, le cas échéant, pour les dispositions de l'arrêté royal du 21 octobre 1998 qui sont modifiées ou remplacées dans le dispositif.

Article 6

En ce qui concerne l'article 9 en projet, on voudra bien se reporter à l'observation 3.1 du volet du présent avis traitant de la portée et du fondement légal du projet.

Article 9

1. L'intitulé du chapitre VI en projet, ainsi que l'article 24, § 1er, en projet doivent indiquer, d'une part, l'objet de la procédure qui y est visée et, d'autre part, celui de la demande.

2. En ce qui concerne l'article 24, § 2, en projet, on voudra bien se reporter à l'observation 3.2 du volet du présent avis traitant de la portée et du fondement légal du projet.

Article 12

Il est préférable de scinder l'article 12 en deux articles mettant en vigueur, d'une part, les articles 76 à 81 de la loi du 16 janvier 2003 et, d'autre part, l'arrêté dont le projet est à l'examen.

De kamer was samengesteld uit

de Heren
Messieurs

M. VAN DAMME,

J. BAERT,
J. SMETS,

A. SPRUYT,
M. RIGAUX,

Mevrouw
Madame

A.-M. GOOSSENS,

La chambre était composée de

kamervoorzitter,
président de chambre,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

assessoren van de afdeling wetgeving,
assesseurs de la section de législation,

toegevoegd griffier,
greffier assumé.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. SMETS.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. J. DRIJKONINGEN, eerste referendaris.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. J. SMETS.

Le rapport a été présenté par M. P. DEPUYDT, premier auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. J. DRIJKONINGEN, premier référendaire.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

A.-M. GOOSSENS

M. VAN DAMME